

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อศึกษาบทบาทการให้บริการ
 วิธีดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรคในการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนของ กลุ่มวิทยาลัยครู
 ในภาคใต้ 5 แห่ง ในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียด
 เกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ การสร้างเครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล
 การวิเคราะห์ข้อมูล และวิธีนำเสนอข้อมูลตามลำดับ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอาจารย์ที่ปฏิบัติราชการอยู่ในวิทยาลัยครูภาคใต้
 ประจำปีการศึกษา 2525 จำนวน 5 แห่ง คือ วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช
 ภูเก็ต สงขลา และวิทยาลัยครูยะลา จำนวน 637 คน ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน
 219 คน ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถาบัน

วิทยาลัยครู	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี	82	32	39.02
วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช	140	53	37.85
วิทยาลัยครูภูเก็ต	105	36	34.28
วิทยาลัยครูสงขลา	195	56	28.71
วิทยาลัยครูยะลา	115	42	36.52
รวม	637	219	34.37

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

- ก. แบบสอบถาม
- ข. แบบสัมภาษณ์
- ค. แบบสำรวจโครงการ

ก. แบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเอง โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากบทความ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยครุภาคใต้ ตลอดจนระเบียบกฎเกณฑ์ ของกรรมการฝึกหัดครู และสภาการฝึกหัดครู แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาประมวลเข้าด้วยกัน สร้างเป็นแบบสอบถามขึ้น แบบสอบถามดังกล่าวแบ่งออกเป็นสองตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ซึ่งถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ สังเกตคณะวิชา ประสบการณ์การสอน อายุราชการ วุฒิสถิต และตำแหน่งในสถาบัน ส่วนตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทในการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีตัวเลือก 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert) และแบบปลายเปิด (Open end) ซึ่งถามเกี่ยวกับเนื้อหา วิธีการดำเนินการ ลักษณะการให้บริการ กลุ่มผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ ผู้รับผิดชอบโครงการ ปัญหาและอุปสรรค และรูปแบบการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่านตรวจสอบความตรงในเนื้อหาพิจารณาให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน ประกอบด้วย

- 1) รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ อาจารย์ประจำภาควิชาอุดมศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เป็ป เมธาคุณวุฒิ อาจารย์ประจำภาควิชาอุดมศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑิษา บุญประเสริฐ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนิดา รักษ์พลเมือง อาจารย์ประจำภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- 5) ดร. วิจิตร สันทรากุล อธิการวิทยาลัยครูสงขลา
6. ผู้ช่วยค้ำถตราจารย์ ดร. ชำนาญ ปทุมสินธ์ ผู้อำนวยการโครงการบริการชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 7) ดร. ลุขุม พัทธ์รัตน์ รองอธิการฝ่ายวางแผนและพัฒนา วิทยาลัยครู นครศรีธรรมราช

3. ได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน แล้วมาปรับปรุงแก้ไข ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างในวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ จำนวน 30 ท่าน เพื่อหาข้อบกพร่องต่าง ๆ

5. นำผลจากการทดลองใช้แบบสอบถาม มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ข. แบบสำรวจโครงการ

แบบสำรวจโครงการการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยครูภาคใต้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสำรวจขึ้นเอง โดยศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาลักษณะ และรูปแบบที่ต้องการ แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิคณะเดียวกันกับที่ตรวจสอบแบบสอบถาม ตรวจสอบเพื่อประโยชน์ในการวิจัยมากยิ่งขึ้น แบบสำรวจมี 12 รายการ ดังรายละเอียดในภาคผนวก

ค. แบบสัมภาษณ์

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดเตรียมลักษณะคำถาม ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น แล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน ดังที่ได้กล่าวแล้วตรวจสอบเพื่อให้การสัมภาษณ์ได้ประโยชน์มากยิ่งขึ้น เนื่องจากการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนยังไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบ หรือมีศูนย์ประสานงานเกี่ยวกับบทบาทด้านนี้โดยเฉพาะ การสัมภาษณ์จึงเป็นผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับบทบาทนี้ ซึ่งประกอบด้วย อธิการ รองอธิการฝ่ายบริการชุมชน จำนวน 16 ท่าน ดังมีรายชื่อในภาคผนวก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกให้แก่กลุ่มตัวอย่างในวิทยาลัยครูทั้ง 5 แห่ง โดยผู้วิจัยได้เดินทางไปแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง พร้อมทั้งสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับการบริการชุมชน และศึกษาเอกสาร โครงการการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยครู ในปีการศึกษา

2525 ด้วย แบบสอบถามสามารถเก็บคืนมาได้เป็นส่วนใหญ่ ส่วนที่ขาดก็ให้ตัวแทนของผู้วิจัย
ส่งคืนให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ ภายในระยะเวลา 45 วัน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน
262 ฉบับ ได้รับคืน 219 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.42 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลของแบบสำรวจโครงการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน
ผู้วิจัยได้สำรวจโครงการ จำนวน 155 โครงการ จากรายงานการประชุมของกรรมการประจำ
วิทยาลัย (กว.) รายงานประจำปีของวิทยาลัย หรือ ของศูนย์ แผนก คณะวิชา ภาควิชา คู่มือ
นักศึกษา และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้เทปบันทึกเสียง และบันทึกในรูปแบบฟอร์มที่
กำหนด (ดูในภาคผนวก) ประกอบด้วยผู้บริหารที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางวิชาการ
แก่ชุมชน จำนวน 16 ท่าน

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถาบัน

วิทยาลัยครู	แบบสอบถาม ที่แจก	แบบสอบถาม ได้รับคืน	แบบสอบถามได้รับคืน คิดเป็นร้อยละ
วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี	42	32	76.19
วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช	56	53	94.64
วิทยาลัยครูภูเก็ต	40	36	90.00
วิทยาลัยครูสงขลา	78	56	71.79
วิทยาลัยครูยะลา	46	42	91.36
รวม	262	219	84.42

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติดังนี้

ก. ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานการณ์ภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจง
ความถี่และหาค่าร้อยละ

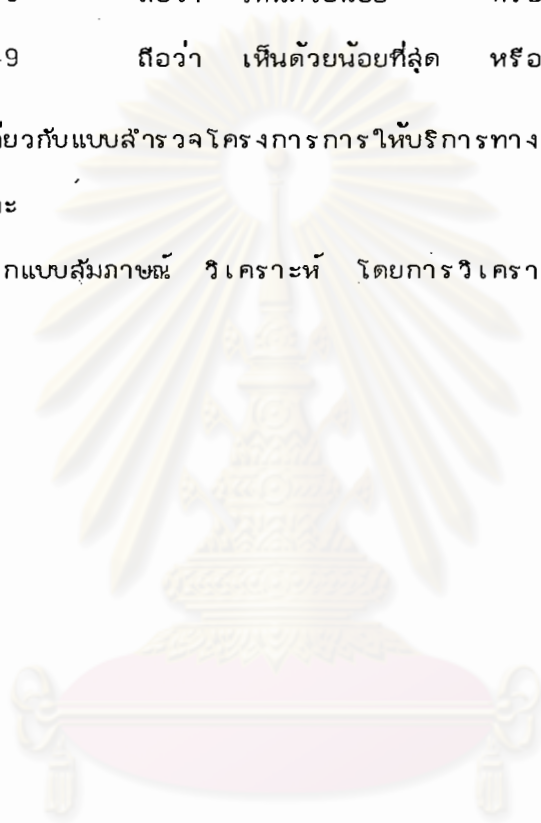
ข. ข้อมูลที่เกี่ยวกับความคิดเห็นในการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนที่เป็นแบบ
ปลายเปิด วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ส่วนที่เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย
และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สำหรับค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยได้ตั้ง เกณฑ์ในการ คิดค่าน้ำหนักค่าเฉลี่ยของแต่ละวง ความ
คิดเห็นไว้ดังนี้

4.50 - 5.00	ถือว่า	เห็นด้วยมากที่สุด	หรือ	ควรปฏิบัติมากที่สุด
3.50 - 4.49	ถือว่า	เห็นด้วยมาก	หรือ	ควรปฏิบัติมาก
2.50 - 3.49	ถือว่า	เห็นด้วยปานกลาง	หรือ	ควรปฏิบัติปานกลาง
1.50 - 2.49	ถือว่า	เห็นด้วยน้อย	หรือ	ควรปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.49	ถือว่า	เห็นด้วยน้อยที่สุด	หรือ	ควรปฏิบัติน้อยที่สุด

ค. ข้อมูลเกี่ยวกับแบบสำรวจโครงการการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน
วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ

ง. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย